

סבירא דאחא לידיעה לדורות לא חיישי לה, ולא מפרשא תלמודא הכי אליבא דרבה עכ"ל, ולא ביאר מדוע לא פירשה תלמודא ולא חיישי לה רבה, וגראה דהטעם הוא, דרק לרבה בעי תלמודא לפרושי משום דאם לימות המשיח אחי, הרי לא מיירי כלל מסוכה דמנחה, וא"כ אין מקום כלל למידרש אי לאו משום יתורא דלישנא וכמ"ש הריטב"א, אזל משא"כ לרבה לא חיישי לפרושי כי סוף סוף בעינא דסוכה איתמר יש פנים לכאן לכאן, וכל חד דריש ליה כפי קבלתו ושיטתו.

שם כמאן כרבה דאמר משום דלא שלטא בה עינא וכיון דדפנות מגיעות לסכך משלט שלטא בה עינא: ופירש"י דרך דפנות, ויש להבין דהרי האי תוספת מחיצה שמגיע לסכך לכאורה אינו מהכשר סוכה, אלא שהוא כגורם חיצוני המשמש כדי שישלט העין, כמו אמלטרס וכדומה, וזאת לכאורה לא שמענו, ולעיל בתוד"ה אמר רבה כתבנו מזה.

והנה בערול"ג ובשפ"א, שניהם כתבו בסגנון אחד, דלפירש"י ותוס', לשון דפנות שאמרו בגמ' (שהוא לשון רבים) הוא לאו דוקא, אלא שה"ה שסגי בדופן אחד שמגיע לסכך מאחר דשליט בה עינא דרך דופן זה, **ולענ"ד אין נראה כן**, אלא גם לפירש"י ותוס' בעינא ג' דפנות וכפשטא דלישנא דתלמודא, והטעם הוא בדופן אחד הוי כאמלטרס בעלמא דאינו מועיל, וההסבר הוא כמ"ש לעיל בתוס', שאין לסמוך על תיקון גרוע זה מחשש דמישתקיל ונפסד. אלא שדוקא בתיקון גמור מג' דפנות זה לא חששו חכמים דמישתקיל, אם משום דמ"מ מצטרף לדפני הסוכה לפי הני ראשונים דס"ל דלעולם בעינן למימר גוד אסיק במחיצות שאינם מגיעות לסכך, וא"כ הכא הוא נחשב כחלק מהכשר סוכה שהרי גורם דלא בעינן למימר גו"א ואם משום דמאן דיתיב למעלה סמוך לסכך

ישיבתו בעינן למינכרה שהוא עראי וזה ע"כ נעשה ע"י שהמזנה רעוע, זהו אמת גם למסקנא, דלפחות בסכך שהוא עיקר הסוכה מתקיים מקרא זה, ורק לדפנות הוא צא לשיעורא שרמזו הוא לענין זה מאחר ושם סוכה סובל גם דפנות וא"כ גם הדפנות יכולים להוכיח עראות הישיבה, ומימלא שמעינן שיעורא שהרי לא נדרש יותר בחזוק הדפנות, ודו"ק.

ואין להקשות מנין למדרש לחלאין, משום דאדרבה מאחר ומתקיים שפיר ענין עראי ע"י הסכך, אין לנו מקור להנריך גם דפנות עראי, אלא מה שיש מקום לשאול דמיפך ניפך דעראי דדפנות בעינן ודסכך לא בעינן, לזה כתבו התוס' דמסתבר יותר לשדיא אסכך שעיקר הסוכה על שם הסכך. וגראה עוד דגם ר' יהודה מודה שסכך בעינן עראי ולא פליג רק אדפנות דלא איתמר בהו כלל ענין עראי, וראי' לדבר דאם ר"י פליג אף אסכך א"כ הדרא קושית תוס' לדוכתא מ"ט גשמים בחג סימן קללה, אע"כ כמ"ש.

עכ"פ מבואר בתוס' דבשאין גשמים יכולים לרדת לתוכה פסולה מה"ת, ותמוה מש"כ הט"ז צ"י תר"ה והעתיקו הציה"ל שם, שפסול רק מדרבנן. שו"ר שצמשצנות זהב כבר השיג עליו מתוס' דידן משמע דפסול מה"ת. ובכלל ההכרח של הט"ז ל"ע דמנין שאין המטר יורד בגדיש, ומש"כ האחרונים דמסתמא עושין כן שלא ירקב התבואה, לא הצנתי צעניותי, ועכ"ל כמ"ש צא"ר לדעת רבינו תם דמיירי בזה שנטל מקלחו בעינן שהגשמים יכולים לירד, וכמו שהוצא ציה"ל שם. וכ"כ בצכורי יעקב שם סק"ד ע"ש.

ב' ב' בגמ' כולהו כרבה לא אמרי ההוא ידיעה לדורות: וכתב הריטב"א. ורבה,

ההיא תוספת משמשי ליה לדופני סוכה שצריך לשבצ בתוך דופני סוכה, ואף את"ל דלהני שיטות ללא צעינן לגו"א, אפילו ציושב בתוך האויר למעלה כשר מ"מ עכ"ל שהמחיצות שלמטה גודרין את המקום עד למעלה, וא"כ אם הוסיף מחיצה למעלה ודאי דשפיר טפי, ולכך מועיל. אבל בעלמא השלטת העין ע"י דופן אחד וכדומה אינו מועיל, ודו"ק.

ואינו ענין כלל למה שהקשו התוס' בקורת מצוי ומנ"ת, דהתם הרי לא שייך כלל חששא דמישתקיל כיון שמונחים על כותלי המצוי והצית, ולפיכך הולך לתוך, שלרוב קוטנותו אינו מועיל גם דרך דפנות להשליט את העין. ועוד הרי במצוי מועיל אמלטר, וא"כ חכמים לא החמירו צמחותיהם לחששא דמישתקיל. מאחר שהן מדרבנן, ורק בסוכה החמירו, כיון שהוא מה"ת, ולכן הקשו שפיר דצנ"ח וצמצוי צריך להועיל גם בדופן אחד, ודו"ק.

שם וכיון דרויחא איכא כל סוכה: והקשה השפ"א שהרי סמוך לדפנות צויות איכא שיעור סוכה שאינו מגיע כל סכך דל דפנות ליכא כל סוכה, וא"כ מה צריך דמחזקת הסוכה טפי, מ"מ דהשיעור סוכה דזויות ליפסל דשם ליכא כל סכך אלא כל דפנות, וצגמ' משמע דצמחזקת טפי כשר כל הסוכה, ותי' שעיקר הפסול הוא משום דאין הסכך לצורך כל ולהכי צסוכה גדולה דאיכא מקום דליכא כל דפנות וצריך לכל הסכך א"כ נעשה הסכך לצורך כל וכשר כל הסוכה, עכ"ל.

ובעניותי לא הצנתי קושיתו, ולא תירונו. דאם אנו מחלקים את הסכך למקומות מקומות, אין כאן מקום הכשר כלל כי כל מקום צפני עצמו אינו מיכל תחתיו וליכא כל סכך, ואם מוציאים את הסכך שצויות מהסוכה,

א"כ סכך פסול הוא והכשר סוכה מתחיל רק מהמשך המקום שיצא מהסוכה וא"כ שוב לא הוי יותר מהכשר סוכה, וצ"ת. אע"כ צ"ל שדנים על כל הסכך כחטיבה אחת, דצמציאות כל הסכך כולו משתתף כדי להציל על מקום מסוים בהסוכה, שסגי בזה, וא"כ אין להפריד ולחלק ציניהם, ושפיר אמרינן דל דפנות איכא כל סוכה, שכל חלק וחלק בהסכך גורם לכל, ומכאן הכשירו, וודאי דצעינן שכל הסכך יהיה מסכך כשר, ובזה יש לפקפק גם צמס"כ בהמשך דצרינו. ע"ש.

שם דמר סבר הכשר סוכה צארצע אמות: צערול"ג העיר דע"כ א"א למיגרס לקמן ג' א' א"ר שמואל צר"י אמר רב הונא הלכה צריכה שתהא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו, וכמו שהוצא גירסא זו צהר"ש דצס"ר רב הונא איתמר, דהא הכא הוי ס"ד דרב הונא ס"ל דצעינן ד' אמות, צרס צספר צאר אצרהס העיר דלקמן ט"ז א' אמר רב הונא דהכשר סוכה שצעה. לכן נלעג"ד דע"כ צ"ל דהכא קיימי רב הונא אליצא דרב, וכמ"ש רש"י דאמוראי נינהו אליצא דרב, ורב הוא דס"ל דצעינן ד"א לפי הס"ד, ורב הונא עצמו לא ס"ל הכי, אכן לפי מה דפי' הריטב"א ס"ד דהגמ' שאפשר דר"ה ור"ח צ"ר תרואהו מודו דרב ה"ק מחלוקת צשיש צה הכשר סוכה, אלא דאינהו פליגי אליצא דנפשיהו, דמ"ס הכשר סוכה צד"א ומ"ס הכשר סוכה כדי ראשו ורובו, לא א"ש תירוצינו, והדק"ל לפי הריטב"א.

שם מעשה צהילני המלכה וכו' למה ליה למיתני ועוד וכו': הקשה צשפ"א, לכאורה אינו מוצן לשון הגמ' דמקשה ל"ל, טפי הו"ל להקשות מאי קאמר ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא ע"פ חכמים, כיון דנשים פטורין, וכונתו להקשות איך אמר ר"י שעשתה ע"פ חכמים למאי דצצרינן השתא צ-ועוד שלא